

OPINIA PRAWNA

Dotycząca ustaleń Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Ustronie Morskie w sprawie wykonania dokumentacji projektowej i celowość jej wydatkowania przy braku jej realizacji.

I. Stan faktyczny.

Komisja rewizyjna przyjrzała się ilości (i wartości) wykonanych przez Urząd Gminy dokumentacji projektowych oraz ich stosunku do ilości (i wartości) wykonanych na ich podstawie inwestycji. W protokole pokontrolnym wskazano, iż „w zestawieniu charakterystyczne są lata 2017 i 2018, gdzie zaobserwować można nagły wzrost ilości projektów zleczanych do wykonania. Trudno doszukać się racjonalnych podstaw wykonywania takiej ilości projektów, szczególnie że w 2017 roku wartość dokumentacji dla których projekty nie zostały zrealizowane wyniosła 155 443,05 zł, a w roku 2018 aż 426 070,00 zł (w tymże roku wartość dokumentacji dla których projekty zostały zrealizowane wyniosła zaledwie 33 485,00 zł)”.

II. Akty prawne.

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 t.j. ze zm.).
- Ustawa z dnia z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r., poz. 1444 t.j. ze zm.).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 30 t.j. ze zm.).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 t.j. ze zm.).

III. Analiza prawna

Podczas analizy protokołu Komisji Rewizyjnej w pierwszej kolejności uwagę zwraca to, iż procentowy udział wartości projektów niezrealizowanych w stosunku do zrealizowanych jest bardzo duży:

- w 2017 r. 61,02% kosztów dokumentacji projektowej nie zostało wykorzystanych w późniejszym terminie,
- w 2018 r. było to aż 92,71%.

Skala problemu jest więc bardzo duża.

W tym miejscu zauważyć należy, że zgodnie z art. 296 § 1 Kodeksu karnego *kto, będąc obowiązany na podstawie przepisu ustawy, decyzji właściwego organu lub umowy do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą osoby fizycznej, prawnej albo jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, przez nadużycie udzielonych mu uprawnień lub*

niedopełnienie ciążącego na nim obowiązku, wyrządza jej znaczną szkodę majątkową, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Znaczna szkoda majątkowa to taka, której wartość przekracza 200.000 zł. (art. 155 § 5 w zw. z art. 115 § 7 Kodeksu karnego). Niewątpliwie kwota ta została w niniejszej sprawie przekroczona – prawie trzykrotnie. Zważywszy na fakt, że spełniona została przesłanka wartości szkody należy rozważyć, czy również inne przesłanki zawarte w tym przepisie zostały w niniejszej sprawie spełnione.

Do tych pozostałych przesłanek możemy zaliczyć:

- fakt, iż domniemany sprawca jest zobowiązany do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą osoby fizycznej, prawnej albo jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej,
- fakt, iż do wyrządzenia szkody doszło przez nadużycie uprawnień lub niedopełnienie obowiązku.

Analizując pierwszą z przesłanek wskazać należy, że niewątpliwie osoba pełniąca funkcję Wójta jest zobowiązana do zajmowania się sprawami majątkowymi gminy (a więc osoby prawnej). Obowiązek ten wynika wprost z art. 30 ust. 2 pkt 3) i 4) ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym *do zadań wójta należy w szczególności:*
3) *gospodarowanie mieniem komunalnym;*
4) *wykonywanie budżetu.*

Analizując natomiast drugą z przesłanek wskazać trzeba, że zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych *wydatki publiczne powinny być dokonywane:*

- 1) *w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:*
  - a) *uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,*
  - b) *optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów;*
- 2) *w sposób umożliwiający terminową realizację zadań;*
- 3) *w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.*

Niewątpliwie skala ilość wykonanych projektów, które nie zostały w późniejszym okresie zrealizowane świadczy o tym, że wydatki nie zostały poniesione w sposób oszczędny, a także nie może być mowy o uzyskaniu najlepszych efektów z poniesionych nakładów. Naruszenie tego przepisu należy uznać za nadużycie uprawnień, w rozumieniu analizowanego przepisu Kodeksu karnego. Wyznacza on bowiem granice swobody wydatkowania środków publicznych i ogranicza uprawnienia organów dysponujących tymi środkami.

Tym samym należy uznać, że spełnione zostały wszystkie przesłanki odpowiedzialności określone w art. 296 § 1 Kodeksu karnego.

W tym miejscu należy również wskazać, że art. 304 § 2 Kodeksu postępowania karnego stanowi, iż *Instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.*

Wskazać należy, że ustawa nie określa definicji instytucji państwowej i samorządowej jednakże nie może budzić wątpliwości, że Rada Gminy jest taką instytucją i winna podjąć działania zmierzające do zawiadomienia stosownych organów ścigania (prokuratury) o wykrytych nieprawidłowościach, a organy te winny dokonać weryfikacji i ocenić, czy doszło do popełnienia przestępstwa.

IV. Wnioski.

Uznać należy, że w niniejszej sprawie – na podstawie art. 304 § 2 Kodeksu postępowania karnego - należy złożyć zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 296 § 1 Kodeksu karnego.

Radca prawny
Jan Kazimierz Adamczyk